رویش روان شناسی، سال۱۴، شماره ۴، شماره پیاپی ۱۰۹، تیر ۱۴۰۴
Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ),14(4), 2025

پیش بینی تاب آوری تحصیلی براساس سواد رسانه‌ای، تفکر نوآورانه و تنظیم هیجان های تحصیلی

Predicting Academic Resilience based on Media Literacy, Innovative Thinking and Regulation of Academic Emotions

بهنوش آتش زر
دانشجوی دکتری مشاوره، گروه مشاوره، دانشکدهٔ علوم تربیتی و روان-شناسی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
دکتر عبدالله شفیع آبادی (نویسنده مسئول)
استاد مشاوره، گروه مشاوره، واحد تهران، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران.
دکتر رحیم حمیدی پور
استادیار مشاوره، گروه مشاوره، دانشکدهٔ علوم تربیتی و روان-شناسی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

Behnoosh Atashzar
Behnoosh Atashzar, Ph.D student in Counseling, Department Of Counseling, Faculty Of Education And Psychology, North Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.**Dr. Abdollah Shafiabadi ***
Professor, Department of Counseling, Tehran Branch, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.
ashafiabadi@gmail.com
Dr. Rahim Hamidipour
Assistant Professor, Department Of Counseling, Faculty Of Education And Psychology, Farhangian University, Tehran, Iran.

چکیده
هدف از پژوهش حاضر پیش‌بینی تاب‌آوری تحصیلی براساس سواد رسانه‌ای، تفکر نوآورانه و تنظیم هیجان‌های تحصیلی بود. روش پژوهش حاضر توصیفی_همبستگی بود. جامعه آماری شامل تمامی دانشجویان دانشگاه‌های شهر کرمانشاه در سال تحصیلی ۱۴۰۰ -۱۴۰۱ با جمعیت ۳۴۶۷۶ نفر بود و با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای ۴۰۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزارهای این پژوهش شامل پرسشنامه‌های سواد رسانه‌ای فلسفی (MLQ، ۱۳۹۳)، تفکر نوآورانه مواد و همکاران (ITQ، ۲۰۲۱)، تنظیم هیجان‌های تحصیلی پکران و همکاران (AEQ، ۲۰۰۲) و تاب‌آوری تحصیلی ساموئلز (ARQ، ۲۰۰۴) بود. روش تحلیل پژوهش، همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون به روش هم زمان بود. یافته‌ها نشان داد که بین سواد رسانه‌ای، تفکر نوآورانه و تنظیم هیجان‌های تحصیلی با تاب‌آوری تحصیلی ارتباط معنی داری وجود دارد (p<۰/۰۱). همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نیز نشان داد که سواد رسانه‌ای، تفکر نوآورانه و تنظیم هیجان‌های تحصیلی به ترتیب ۰/۳۳، ۰/۴۹ و ۰/۱۸ درصد از واریانس تاب‌آوری تحصیلی را تبیین می‌کنند (p<۰/۰۱). با توجه به یافته‌های پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که تنظیم هیجان‌های تحصیلی، سواد رسانه‌ای و تفکر نوآورانه در پیش‌بینی تاب‌آوری تحصیلی در دانشجویان نقش اساسی دارند.

واژه‌های کلیدی: *تاب‌آوری تحصیلی، تفکر نوآورانه، تنظیم هیجان‌های تحصیلی، سواد رسانه‌ای.*

Abstract
The purpose of the present study was to predict academic resilience based on media literacy, innovative thinking, and academic emotion regulation. The present research method was descriptive-correlational. The statistical population included all the students of the universities of Kermanshah in the academic year 1401-1400 with a population of 34676 people and 400 people were selected using random cluster sampling. The tools of this research included Philosophical Media Literacy Questionnaires (2013, MLQ), innovative thinking of Maad et al. (2021, ITQ), Pekrun et al. (2002, AEQ), and academic resilience of Samuels (2004, ARQ). The research analysis method was Pearson correlation and regression analysis using the same time method. The findings showed that there is a significant relationship between media literacy, innovative thinking, and regulation of academic emotions with academic resilience (p<0.01). Also, the results of the regression analysis showed that media literacy, innovative thinking, and regulation of academic emotions explain 0.33, 0.49, and 0.18 percent of the variance of academic resilience, respectively (p<0.01). According to the findings of the research, it can be concluded that the regulation of academic emotions, media literacy, and innovative thinking play an essential role in predicting academic resilience in students.

Keywords: *Academic Resilience, Innovative Thinking, Regulation of Academic Emotions, Media Literacy.*

نوع مقاله : پژوهشی | **دریافت : آبان ۱۴۰۳** | **پذیرش: آذر ۱۴۰۳** | **ویرایش نهایی: تیر ۱۴۰۴**

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.83]

مقدمه

از آن جا که نیروی انسانی، ارزنده‌ترین سرمایه هر کشور است، پیشرفت و بالندگی فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی کشورها در گرو تربیت نیروی متخصص، رشد علمی و افزایش سطح آگاهی افراد آن جامعه خواهد بود، رسالت اصلی نظام‌های آموزشی، تربیت نیروی انسانی لازم برای این رشد و پیشرفت به شمار می رود و دانشگاه به عنوان مهم‌ترین پایگاه علمی مرکز پرورش نیروی متخصص، آگاه و باتجربه، نقش بسیار مهمی در این میان ایفا می‌کند (بیتمن[1]، ۲۰۲۱). بر اساس نتایج تحقیقات قبلی، دانشجویان جامعه‌ای هستند که اغلب افزایش استرس تحصیلی و استرس روان‌شناختی را تجربه می‌کنند، که در نتیجه بسیاری از دانشجویان بدون اتمام تحصیل، دانشگاه خود را ترک می‌کنند (فرسن و فخرروزی[2]، ۲۰۲۰). مطالعاتی که از گذشته تا به امروز توسط محققان بسیاری از کشورهای مختلف (سچر و اولاش[3]، ۲۰۲۰؛ فیوریلی[4] و همکاران، ۲۰۲۰) انجام شده است نشان می‌دهد که تاب آوری تحصیلی امری مهم در محیط های آموزشی است. دانش‌آموزانی که تاب‌آوری تحصیلی بالایی دارند، می‌توانند عملکرد تحصیلی خود را بهبود بخشند و از پیامدهای منفی در امان بمانند، به‌ویژه زمانی که با مشکلاتی شدید مواجه می شوند (سچر و اولاش، ۲۰۲۰). تاب‌آوری تحصیلی[5] می‌تواند دلبستگی دانش‌آموزان به مدرسه را افزایش دهد، حتی اگر آن‌ها حساسیت اضطرابی و امتناع از مدرسه را تجربه می‌کنند (سچر و اولاش، ۲۰۲۰). هر چه تاب آوری تحصیلی دانش آموزان بالاتر باشد، تجربه فرسودگی تحصیلی (خستگی مدرسه) کمتر است (فیوریلی و همکاران، ۲۰۲۰). با توجه به افزایش تمرکز رسانه‌ها در حوزه‌های مختلف و تغییر در اشکال مختلف استفاده از رسانه‌ها، جامعه ایران خود را با چالش به وجود آمدنِ یک مخزن قابل اعتماد از اطلاعات مواجه می‌بیند. از طرفی دیگر، با افزایش روزافزونِ تسلط یافتن هوش مصنوعی بر رسانه‌ها و گسترش انتشار همیشگیِ اخبار جعلی، نمی‌توان انکار کرد که سواد رسانه‌ای برای اطمینان از تاب آوری جامعه ضروری است.

یکی از مؤلفه‌هایی که در ادبیات پژوهشی اخیر برای تبیین و پیش‌بینی تاب‌آوری تحصیلی مورد تأکید قرارگرفته است، سواد رسانه‌ای در عصر دیجیتالی است. با ظهور همه‌گیری COVID-19، فناوری‌های دیجیتال در آموزش عالی نسبت به گذشته توجه بیشتری را به خود جلب کرده است (توکورو[6]، ۲۰۲۰). بسیاری از مؤسسات آموزشی و دانشگاهی به فناوری‌های دیجیتال متوسل شده‌اند که در نتیجه چالش‌های زیادی را برای جامعه دانشگاهی ایجاد کرده‌اند (توکورو، ۲۰۲۰). دانشگاه‌ها و کالج‌ها در سراسر جهان نگران مشارکت تحصیلی دانشجویان و توانایی‌های آن‌ها برای استفاده از فناوری‌های دیجیتال بوده‌اند (اردم[7] و همکاران، ۲۰۲۳). در طول بحران COVID-19، به نظر می‌رسد یادگیری دیجیتال در افزایش مشارکت تحصیلی دانش آموزان موثر است. با این حال، میزان بهره‌مندی دانش آموزان از این محیط‌های یادگیری دیجیتال تا حد زیادی به شایستگی دانش آموزان در استفاده از این محیط‌ها بستگی دارد (سپالا[8] و همکاران، ۲۰۲۰).

در سطح سیستمی، اسناد خط مشی اغلب بر ضرورت سرمایه‌گذاری در تقویت مهارت‌های دیجیتال برای رشد اقتصادی و رقابت تاکید می‌کنند (کیان[9] و همکاران، ۲۰۲۳). علاوه براین، استدلال شده است که در جهان به هم پیوسته "توسعه پایدار و انسجام اجتماعی به طور اساسی به شایستگی‌های همه مردم بستگی دارد. با شایستگی‌هایی که دانش، مهارت‌ها، نگرش‌ها و ارزش‌ها را در بر می‌گیرد" (اردم و همکاران ، ۲۰۲۳). هدف کلی این استراتژی این است که به کودکان و دانش آموزان این فرصت را بدهد که توانایی استفاده و ایجاد فناوری دیجیتال را توسعه داده و درک کنند که چگونه دیجیتالی شدن بر فرد و جامعه تأثیر می گذارد. سه حوزه به طور خاص مورد توجه است: صلاحیت دیجیتالی برای همه در سیستم مدرسه، دسترسی و استفاده یکسان و تحقیق و ارزیابی امکانات دیجیتالی شدن. بنابراین، پرسنلی که با کودکان و دانش آموزان کار می‌کنند باید صلاحیت انتخاب و استفاده از ابزارهای دیجیتالی مناسب در آموزش و پرورش و توسعه مهارت‌های دیجیتالی را در طول تحصیل و از طریق آموزش محل کار توسعه دهند (مستری[10] و همکاران، ۲۰۱۷).

1 . Bittman
2 . Fresen & Fakhrurrozi
3 . Seçer & Ulaş
4 . Fiorilli
5 . academic resilience
6 . Toquero
7. Erdem
8 . Seppälä & Bradley
9 . Qian
10. Mestre

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.83]

از سوی دیگر، در سال‌های اخیر آگاهی فزاینده‌ای در مورد نیاز به برنامه‌های آموزشی که نوآوری را ترویج می‌کنند، دیده شده است و بر این اساس، تفکر نوآورانه به عنوان فرآیند شناختی که منجر به نوآوری می شود مفهوم سازی می‌شود و برای نیروی کار قرن بیست و یکم ضروری تلقی می‌شود (شائو[1] و همکاران، ۲۰۲۰). با توجه به سرعت تغییر و تأثیر عمده فناوری، شایستگی‌های دیجیتال قرن بیست و یکم برای مقابله موفقیت‌آمیز با تغییرات در جامعه، باید ترویج شود (توکورو، ۲۰۲۰). دایر[2] و همکاران (۲۰۱۹) در مصاحبه‌هایی با بنیان‌گذاران و مدیران شرکت‌های جهانی بسیار نوآورانه انجام دادند و اظهار داشتند که متفکران نوآور اغلب در چهار عمل اصلی مشارکت دارند: پرسش[3]، مشاهده[4]، شبکه‌سازی ایده[5] و آزمایش[6]، به شرح زیر: جمع آوری اطلاعات به روز شده؛ زیر سوال بردن وضعیت موجود; ایده شبکه‌سازی ساخت دانش جدید از طریق استفاده از رسانه‌های اجتماعی و فناوری‌های وب. این چهار عمل به‌عنوان رفتارهایی که منجر به تفکر نوآورانه می‌شوند، رفتارهایی که تولید ایده‌های جدید را ترویج می‌کنند یا ایده‌های موجود را بهبود می‌بخشند، شناسایی شدند. به منظور آماده سازی فراگیران، مربیان باید به طور فعال در معرض این رویکردها قرار گیرند و برای ارتقای شایستگی‌های مناسب به طور کلی و نوآوری در موارد خاص آموزش ببینند (کیان و همکاران، ۲۰۲۳).

هم تحقیقات تجربی و هم تحقیقات روزانه، بینش‌های جالبی را در مورد استراتژی‌ها و فرآیندهای نظارتی در زندگی روزمره دانشجویان ارائه کرده است (تورنسن[7] و همکاران، ۲۰۱۸؛ شائو[8] و همکاران، ۲۰۲۰). برخی از مطالعات نشان داده‌اند که تمایل به تجربه احساسات ناخوشایند و رنج بردن از عزت نفس پایین، خوش‌بینی اندک و احساس خودکارآمدی پایین می‌تواند پیش بینی کننده استرس در دانشجویان باشد (بیبر[9] و همکاران، ۲۰۲۰). هاتلویک و ویبکه[10] (۲۰۲۱) دریافتند که دانش تنظیم هیجان یک پیش‌بینی‌کننده مهم استرس درک شده است. استراتژی‌های ارزیابی مجدد یا سرکوب دو جزء تنظیم هیجان هستند که به طور خاص در سطح آکادمیک مورد استفاده قرار می‌گیرند، اگرچه ادبیاتی در مورد استفاده از این استراتژی‌ها در موقعیت‌های مرتبط با دانشگاه وجود ندارد (محمودپور و همکاران، ۱۳۹۹). به عنوان مثال، استفاده از ارزیابی مجدد مثبت با خودکارآمدی تحصیلی بالاتر پس از تجربه یک شکست تحصیلی درک شده همراه است (گوبلر[11] و همکاران، ۲۰۲۰). ارزیابی مجدد استرس نیز با عملکرد بهتر آزمون و اضطراب ارزیابی کمتر نسبت به شرکت‌کنندگانی که از استرس غفلت کرده‌اند مرتبط است (جمیسون[12] و همکاران، ۲۰۱۸).

بسیاری از مطالعات بر روی تاب‌آوری آموزشی و چگونگی پیشبرد پیشرفت در آموزش فراگیران در معرض خطر افت تحصیلی متمرکز شده‌اند. مطالعات روی تعریف تفاوت‌های بین فراگیران تاب‌آور، فراگیرانی که علی‌رغم وجود ناملایمات در مدرسه و دانشگاه موفق می‌شوند و فراگیران غیرتاب‌آور تمرکز دارند. دانشجویان با قرار گرفتن در معرض رویدادهای استرس زا زندگی، موقعیت های چالش برانگیز را تجربه می کنند، بنابراین تاب آوری و تنظیم هیجانی دانشجویان، دو عامل ضروری برای مقابله با استرس هستند.. بنابراین، هدف از انجام پژوهش حاضر پیش‌بینی تاب‌آوری تحصیلی براساس سواد رسانه‌ای، تفکر نوآورانه و تنظیم هیجان‌های تحصیلی بود.

روش

روش پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه دانشجویان دانشگاه‌های شهر کرمانشاه در سال تحصیلی ۱۴۰۰ -۱۴۰۱ بود که تعداد ۳۴۶۷۶ دانشجو مشغول تحصیل بودند. برای تعیین برآورد حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده گردید که با توجه به تعداد ۳۴۶۷۶ دانشجوی دانشگاه‌های شهر کرمانشاه، تعداد ۳۸۰ دانشجو به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. این تعداد نمونه با

1 . Shao
2 . Dyer
3 . questioning
4 . observing
5 . idea networking
6 . experimenting
7 . Thorsen
8 . Shao
9 . Biber
10 . Hatlevik & Vibeke Bjarnø
11 . Gubler
12 . Jamieson

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.83]

استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای دومرحله‌ای انتخاب شدند. با توجه به‌احتمال ریزش مشارکت‌کنندگان در فرایند انجام پژوهش، پژوهشگر تصمیم گرفت که از ۴۰۰ مشارکت‌کننده اطلاعات را جمع‌آوری کند. با توجه به گستردگی جامعه آماری برای نمونه‌گیری از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای استفاده شد. ابتدا فهرستی از مراکز دانشگاهی فعال در شهر کرمانشاه تهیه شد و سپس آن‌ها را به چهار بخش شمال، جنوب، شرق و غرب تقسیم کرده و از کل مراکز دانشگاهی فعال در شهر کرمانشاه از هر منطقه به نسبت تراکم جمعیت مناطق تعداد نفرات هر مرکز انتخاب شدند. معیارهای ورود به پژوهش شامل دانشجوی دانشگاه‌های کرمانشاه، تمایل برای حضور در پژوهش، رضایت اگاهانه، گذشت حداقل دو ترم از ورود به دانشگاه و بازه سنی بین ۲۰ الی ۳۵ سال و معیارهای خروج شامل عدم تمایل برای ادامه مطالعه و تکمیل ناقص پرسشنامه ها بود. پس از ارائه اطلاعات لازم در زمینه اهداف مطالعه و جهت رعایت اخلاق پژوهشی پیش از اجرای پژوهش به انها جهت اختیاری بودن شرکت در پژوهش و محرمانه بودن اطلاعات اطمینان داده شد. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نسخه ۲۵ نرم افزار SPSS و با آزمون‌های آماری همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه در سطح معنی داری ۰/۰۵ انجام شد.

ابزار سنجش

پرسشنامه استاندارد سواد رسانه‌ای (MLQ)[1]. پرسشنامه سواد رسانه‌ای توسط فلسفی (۱۳۹۳) طراحی و اعتباریابی شده است، این پرسشنامه شامل ۲۰ گویه بسته است و نمره‌گذاری آن به وسیله طیف لیکرت از ۱ تا ۵ نمره گذاری و حد پایین نمره (۲۰)، حد متوسط نمره (۵۰) و حد بالای نمره (۱۰۰) تعیین می‌شود. پرسشنامه پنج بعد سنجش درک محتوای پیام‌های رسانه‌ای (۱ تا ۴)، سنجش آگاهی از اهداف پنهان پیام‌های رسانه‌ای (۵ تا ۸)، سنجش گزینش آگاهانه پیام‌های رسانه‌ای (۹تا ۱۲)، سنجش نگاه انتقادی به پیام‌های رسانه‌ای (۱۳ تا۱۶)، سنجش تجزیه‌وتحلیل پیام‌های رسانه‌ای (۱۷ تا ۲۰) را مورد سنجش قرار می‌دهد. فلسفی (۱۳۹۳) آلفای کرونباخ بالای ۰/۷۰ را گزارش کرده است. روایی این پرسشنامه با نظر اساتید و کارشناسان تأیید و پایایی آن را با آلفای کرونباخ ۰/۸۵ گزارش شده است (شیخ الاسلامی و وحدت، ۱۳۹۷). در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمد.

پرسشنامه خودگزارشی شایستگی‌های تفکر نوآورانه آموزشی (EITC-SRQ)[2]. پرسشنامه خودگزارشی شایستگی‌های تفکر نوآورانه آموزشی EITC-SRQ شامل ۱۹ گویه است که از مراد[3] و همکاران (۲۰۲۱) اقتباس شده است. پرسشنامه شامل سه خرده مقیاس (اصالت، کارایی و انطباق و اشتراکی) است. خرده مقیاس اصالت KAI شامل دوازده گویه است که در یک مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۵ (کاملاً موافقم) رتبه بندی می‌شود. مراد و همکاران (۲۰۲۱) آلفای کرونباخ پرسشنامه حاضر را ۰/۸۹، ضرایب پایایی برای خرده مقیاس پرسشگری (۰/۹۰)، خرده مقیاس آزمایشی (۰/۸۸)، خرده مقیاس شبکه سازی ایده (۰/۸۵)، و خرده مقیاس مشاهده (۰/۸۵) به دست آوردند. همچنین در مورد خرده مقیاس اصالت KAI، یک همبستگی مثبت نسبتاً معنی‌دار بالا ۰/۸۱ به دست آمد و با تأیید اینکه مقیاس شایستگی های تفکر نوآورانه با خرده مقیاس اصالت KAI همبستگی مثبت دارد، روایی همزمان به دست آمد. در ایران نیز احمدی‌زاد و همکاران (۱۳۹۵) آلفای کرونباخ این پرسشنامه را ۰/۸۲ گزارش کردند و روایی آن را با تحلیل عاملی اکتشافی تایید نمودند. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۷ به دست آمد.

پرسشنامه هیجان‌های تحصیلی پکران (AEQ)[4]. پرسشنامه هیجانات تحصیلی توسط پکران و همکارانش (۲۰۰۲) طراحی شده است. این پرسشنامه مشتمل بر ۷۵ گویه می‌باشد که با طیف پنج درجه‌ای لیکرت از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) نمره‌گذاری می‌شود و هیجانات تحصیلی را می‌سنجد. پرسشنامه حاوی سه مؤلفه (هیجانات مربوط به امتحان، هیجانات مربوط به کلاس، هیجانات مربوط به یادگیری) می‌باشد. این پرسشنامه در پژوهش نیکدل و همکارانش(۱۳۹۲) اعتباریابی شده است. در این پژوهش مشخص شد ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه پژوهش ۰/۸۸ گزارش شده است در پژوهش پکران و همکاران (۲۰۰۵) روایی صوری و محتوایی ابزار را تایید و پایایی ابعاد و مولفه های پرسشنامه را در پژوهش های مختلف با روش آلفای کرونباخ بین ۰/۷۴ تا ۸۶ گزارش کردند. کدیور و همکاران (۱۳۸۸)، این پرسشنامه را در جامعه دانش‌آموزان دبیرستانی ایران مورد اعتباریابی قرارداده و پایایی مقیاس هیجان‌های مربوط به کلاس این پرسشنامه را نیز بین ۰/۷۳ تا ۰/۸۴ گزارش نموده‌اند. همچنین روایی سازه این مقیاس را با مقدار ۰/۸۵۲ شاخص KMO

1. Media Literacy Questionnaires (MLQ)
2 . Self-report questionnaire of educational innovative thinking competencies
3. Morad
4 . Regulation of academic emotions Pekrun et al. (2002)

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.83]

و معناداری آزمون کرویت بارتلت از تایید روایی سازه این مقیاس بود. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۶ به دست آمد.

پرسشنامه استاندارد تاب‌آوری تحصیلی ساموئلز (ARQ)[1]. پرسشنامه تاب‌آوری تحصیلی توسط ساموئلز (۲۰۰۴) به منظور سنجش تاب‌آوری تحصیلی طراحی و تدوین شده است. این پرسشنامه دارای ۲۹ سوال و سه مؤلفه مهارت‌های ارتباطی، جهت گیری آینده؛ و مساله محور و مثبت نگری می‌باشد و بر اساس طیف پنج گزینه‌ای لیکرت از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۷) به سنجش تاب‌آوری تحصیلی در دانشجویان می‌پردازد. در این پرسشنامه بالاترین نمرهای که فرد می‌تواند اخذ نماید ۱۴۵ و پایین‌ترین نمره ۲۹ می‌باشد. نمره بالا در این پرسشنامه نشانگر تاب آوری تحصیلی بالا و نمره پایین نشان دهنده تاب آوری تحصیلی پایین فرد می‌باشد. ساموئلز (۲۰۰۴) پایایی نسخه ۴۰ سوالی این پرسشنامه را محاسبه نمود. وی جهت برآورد پایایی از روش آلفای کرونباخ استفاده کرد و ضریب آلفای کرونباخ آن را در حدود ۰/۸۹ برآورد نمود. همچنین روایی آن با روش تحلیل عاملی تاییدی محاسبه شده که شاخص برازندگی تطبیقی ۰/۹۵ و شاخصبرازندگی افزایشی ۰/۹۵ و شاخص جذر مجذورات خطای تقریب مطلوب ۰/۰۰۵ گزارش شده است. در ایران سلطان نژاد و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهشی به بررسی مشخصات روانسنجی این پرسشنامه پرداختند. آن‌ها ضریب آلفای کرونباخ را برای عامل‌های این پرسشنامه در نمونه دانش‌آموزی بین ۰/۶۳ تا ۰/۷۷ و در نمونه دانشجویی بین ۰/۶۲ تا ۰/۷۶ به دست آوردند. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۲ به دست آمد.

یافته ها

این پژوهش بر روی ۴۰۰ نفر دانشجو با میانگین سنی ۲۴/۴۱ با انحراف استاندارد ۲/۸۹ انجام شد که از این تعداد ۲۳۳ نفر زن (۵۸/۳ درصد) و ۱۶۷ نفر مرد (۴۱/۸ درصد) بودند. آمار توصیفی شامل شاخص های میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. یافته‌های توصیفی و ضرایب همبستگی بین سواد رسانه‌ای، تفکر نوآورانه و تنظیم هیجان‌های تحصیلی با تاب‌آوری تحصیلی

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
۱-درک محتوا	۱													
۲-اهداف پنهان	۰/۴۳۳**	۱												
۳-گزینش آگاهانه	۰/۴۴۷**	۰/۳۳۹**	۱											
۴-نگاه انتقادی	۰/۴۲۷**	۰/۳۲۶**	۰/۲۳۴**	۱										
۵-تجزیه و تحلیل پیام	۰/۴۸۴**	۰/۳۵۱**	۰/۲۹۸**	۰/۷۸۴**	۱									
۶- سواد رسانه‌ای	۰/۷۲۹**	۰/۶۲۱**	۰/۶۴۹**	۰/۷۸۷**	۰/۸۳۷**	1								
۷- مشاهده	۰/۲۲۵**	۰/۱۸۴**	۰/۳۸۲**	۰/۱۵۴**	۰/۱۸۱**	۰/۳۱۲**	۱							
۸- پرسشگری	۰/۲۵۵**	۰/۲۲۱**	۰/۲۱۱**	۰/۲۴۹**	۰/۲۴۷**	۰/۳۲۲**	۰/۲۱۱**	۱						
۹-شبکه ایده	۰/۳۱۱**	۰/۳۰۰**	۰/۳۲۰**	۰/۲۷۸**	۰/۳۰۰**	۰/۴۱۱**	۰/۲۰۷**	۰/۵۷۸**	۱					
۱۰- آزمایش کردن	۰/۲۵۱**	۰/۲۵۰**	۰/۳۰۹**	۰/۲۵۲**	۰/۲۵۳**	۰/۳۶۱**	۰/۲۷۰**	۰/۵۲۶**	۰/۶۳۱**	۱				

1 . and academic resilience of Samuels

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.83]

۱۱- تفکر نوآورانه	۰/۳۴۷**	۰/۳۱۶**	۰/۴۰۸**	۰/۳۱۱**	۰/۳۲۵**	۰/۴۶۸**	۰/۵۹۲**	۰/۸۰۲**	۰/۷۷۴**	۰/۷۹۹**	۱	
۱۲- هیجانات مثبت	۰/۳۳۶**	۰/۳۳۹**	۰/۲۷۴**	۰/۲۳۴**	۰/۲۸۹**	۰/۳۹۴**	۰/۱۱۴*	۰/۳۲۵**	۰/۲۵۰**	۰/۲۸۱**	۰/۳۲۹**	۱
۱۳- هیجانات منفی	-۰/۲۲۳ **	-۰/۲۸۶ **	-۰/۲۷۱ **	-۰/۲۱۰ **	-۰/۱۶۰ **	-۰/۳۰۷ **	-۰/۲۳۱ **	-۰/۲۵۸ **	-۰/۱۸۶ **	-۲۱۶۰ **	-۰/۳۰۷ **	-۰/۳۲۷ **
۱۴- تاب‌آوری	۰/۴۳۷**	۰/۳۷۶**	۰/۴۰۳**	۰/۴۴۰**	۰/۴۶۲**	۰/۵۸۲**	۰/۲۹۱**	۰/۶۰۶**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۲**	۰/۶۹۴**	۰/۳۷۴**
میانگین	۱۳/۸۱	۱۵/۲۳	۱۴/۴۵	۱۶/۴۴	۱۵/۴۳	۷۵/۳۶	۱۳/۰۷	۱۹/۳۲	۱۲/۰۴	۱۶/۹۰	۶۱/۳۳	۶۷/۰۱
انحراف معیار	۲/۳۸۸	۲/۴۱۱	۳/۶۱۸	۳/۲۶۳	۳/۹۷۲	۱۱/۴۷۹	۳/۷۲۴	۴/۱۱۴	۲/۶۵۳	۳/۲۹۳	۱۰/۱۸۷	۹/۱۶۵
کجی	-۰/۲۵۷	۰/۴۲۲	۰/۳۰۷	۰/۸۴۰	-۰/۷۳۰	-۰/۳۱۹	-۰/۰۲۸	۰/۴۶۱	-۰/۲۵۷	۰/۲۳۱	-۰/۲۰۶	-۱/۰۴۸
کشیدگی	۰/۳۷۷	۰/۲۳۷	-۰/۰۳۶	۰/۴۶۷	۰/۲۸۹	۰/۳۶۷	۰/۳۲۵	۰/۴۱۹	۰/۰۵۶	۰/۰۶۵	۰/۴۴۹	۱/۰۸۳

۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴
۱۲/۹۹۷	۹/۱۵۰	۹/۱۶۵	۱۰/۱۸۷	۳/۲۹۳	۲/۶۵۳
-۰/۳۱۸	۰/۴۹۲	-۱/۰۴۸	-۰/۲۰۶	۰/۲۳۱	-۰/۲۵۷
۱۲/۹۹۷	-۰/۱۸۰	۱/۰۸۳	۰/۴۴۹	۰/۰۶۵	۰/۰۵۶

۱	-۰/۲۷۴ **	۰/۳۷۴**	۰/۶۹۴**	۰/۶۰۲**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۶**
۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴	۱۹/۳۲
۱۲/۹۹۷	۹/۱۵۰	۹/۱۶۵	۱۰/۱۸۷	۳/۲۹۳	۲/۶۵۳	۴/۱۱۴
-۰/۳۱۸	۰/۴۹۲	-۱/۰۴۸	-۰/۲۰۶	۰/۲۳۱	-۰/۲۵۷	۰/۴۶۱
۱۲/۹۹۷	-۰/۱۸۰	۱/۰۸۳	۰/۴۴۹	۰/۰۶۵	۰/۰۵۶	۰/۴۱۹

۱	-۰/۲۷۴ **	۰/۳۷۴**	۰/۶۹۴**	۰/۶۰۲**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۶**
۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴	۱۹/۳۲
۱۲/۹۹۷	۹/۱۵۰	۹/۱۶۵	۱۰/۱۸۷	۳/۲۹۳	۲/۶۵۳	۴/۱۱۴
-۰/۳۱۸	۰/۴۹۲	-۱/۰۴۸	-۰/۲۰۶	۰/۲۳۱	-۰/۲۵۷	۰/۴۶۱
۱۲/۹۹۷	-۰/۱۸۰	۱/۰۸۳	۰/۴۴۹	۰/۰۶۵	۰/۰۵۶	۰/۴۱۹

۱	-۰/۲۷۴ **	۰/۳۷۴**	۰/۶۹۴**	۰/۶۰۲**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۶**	۰/۲۹۱**
۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴	۱۹/۳۲	۱۳/۰۷
۱۲/۹۹۷	۹/۱۵۰	۹/۱۶۵	۱۰/۱۸۷	۳/۲۹۳	۲/۶۵۳	۴/۱۱۴	۳/۷۲۴
-۰/۳۱۸	۰/۴۹۲	-۱/۰۴۸	-۰/۲۰۶	۰/۲۳۱	-۰/۲۵۷	۰/۴۶۱	-۰/۰۲۸
۱۲/۹۹۷	-۰/۱۸۰	۱/۰۸۳	۰/۴۴۹	۰/۰۶۵	۰/۰۵۶	۰/۴۱۹	۰/۳۲۵

۱	-۰/۲۷۴ **	۰/۳۷۴**	۰/۶۹۴**	۰/۶۰۲**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۶**	۰/۲۹۱**	۰/۵۸۲**
۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴	۱۹/۳۲	۱۳/۰۷	۷۵/۳۶
۱۲/۹۹۷	۹/۱۵۰	۹/۱۶۵	۱۰/۱۸۷	۳/۲۹۳	۲/۶۵۳	۴/۱۱۴	۳/۷۲۴	۱۱/۴۷۹
-۰/۳۱۸	۰/۴۹۲	-۱/۰۴۸	-۰/۲۰۶	۰/۲۳۱	-۰/۲۵۷	۰/۴۶۱	-۰/۰۲۸	-۰/۳۱۹
۱۲/۹۹۷	-۰/۱۸۰	۱/۰۸۳	۰/۴۴۹	۰/۰۶۵	۰/۰۵۶	۰/۴۱۹	۰/۳۲۵	۰/۳۶۷

۱	-۰/۲۷۴ **	۰/۳۷۴**	۰/۶۹۴**	۰/۶۰۲**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۶**	۰/۲۹۱**	۰/۵۸۲**	۰/۴۶۲**
۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴	۱۹/۳۲	۱۳/۰۷	۷۵/۳۶	۱۵/۴۳
۱۲/۹۹۷	۹/۱۵۰	۹/۱۶۵	۱۰/۱۸۷	۳/۲۹۳	۲/۶۵۳	۴/۱۱۴	۳/۷۲۴	۱۱/۴۷۹	۳/۹۷۲
-۰/۳۱۸	۰/۴۹۲	-۱/۰۴۸	-۰/۲۰۶	۰/۲۳۱	-۰/۲۵۷	۰/۴۶۱	-۰/۰۲۸	-۰/۳۱۹	-۰/۷۳۰
۱۲/۹۹۷	-۰/۱۸۰	۱/۰۸۳	۰/۴۴۹	۰/۰۶۵	۰/۰۵۶	۰/۴۱۹	۰/۳۲۵	۰/۳۶۷	۰/۲۸۹

۱	-۰/۲۷۴ **	۰/۳۷۴**	۰/۶۹۴**	۰/۶۰۲**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۶**	۰/۲۹۱**	۰/۵۸۲**	۰/۴۶۲**	۰/۴۴۰**
۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴	۱۹/۳۲	۱۳/۰۷	۷۵/۳۶	۱۵/۴۳	۱۶/۴۴
۱۲/۹۹۷	۹/۱۵۰	۹/۱۶۵	۱۰/۱۸۷	۳/۲۹۳	۲/۶۵۳	۴/۱۱۴	۳/۷۲۴	۱۱/۴۷۹	۳/۹۷۲	۳/۲۶۳
-۰/۳۱۸	۰/۴۹۲	-۱/۰۴۸	-۰/۲۰۶	۰/۲۳۱	-۰/۲۵۷	۰/۴۶۱	-۰/۰۲۸	-۰/۳۱۹	-۰/۷۳۰	۰/۸۴۰
۱۲/۹۹۷	-۰/۱۸۰	۱/۰۸۳	۰/۴۴۹	۰/۰۶۵	۰/۰۵۶	۰/۴۱۹	۰/۳۲۵	۰/۳۶۷	۰/۲۸۹	۰/۴۶۷

۱	-۰/۲۷۴ **	۰/۳۷۴**	۰/۶۹۴**	۰/۶۰۲**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۶**	۰/۲۹۱**	۰/۵۸۲**	۰/۴۶۲**	۰/۴۴۰**	۰/۴۰۳**
۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴	۱۹/۳۲	۱۳/۰۷	۷۵/۳۶	۱۵/۴۳	۱۶/۴۴	۱۴/۴۵
۱۲/۹۹۷	۹/۱۵۰	۹/۱۶۵	۱۰/۱۸۷	۳/۲۹۳	۲/۶۵۳	۴/۱۱۴	۳/۷۲۴	۱۱/۴۷۹	۳/۹۷۲	۳/۲۶۳	۳/۶۱۸
-۰/۳۱۸	۰/۴۹۲	-۱/۰۴۸	-۰/۲۰۶	۰/۲۳۱	-۰/۲۵۷	۰/۴۶۱	-۰/۰۲۸	-۰/۳۱۹	-۰/۷۳۰	۰/۸۴۰	۰/۳۰۷
۱۲/۹۹۷	-۰/۱۸۰	۱/۰۸۳	۰/۴۴۹	۰/۰۶۵	۰/۰۵۶	۰/۴۱۹	۰/۳۲۵	۰/۳۶۷	۰/۲۸۹	۰/۴۶۷	-۰/۰۳۶

۱	-۰/۲۷۴ **	۰/۳۷۴**	۰/۶۹۴**	۰/۶۰۲**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۶**	۰/۲۹۱**	۰/۵۸۲**	۰/۴۶۲**	۰/۴۴۰**	۰/۴۰۳**	۰/۳۷۶**
۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴	۱۹/۳۲	۱۳/۰۷	۷۵/۳۶	۱۵/۴۳	۱۶/۴۴	۱۴/۴۵	۱۵/۲۳
۱۲/۹۹۷	۹/۱۵۰	۹/۱۶۵	۱۰/۱۸۷	۳/۲۹۳	۲/۶۵۳	۴/۱۱۴	۳/۷۲۴	۱۱/۴۷۹	۳/۹۷۲	۳/۲۶۳	۳/۶۱۸	۲/۴۱۱
-۰/۳۱۸	۰/۴۹۲	-۱/۰۴۸	-۰/۲۰۶	۰/۲۳۱	-۰/۲۵۷	۰/۴۶۱	-۰/۰۲۸	-۰/۳۱۹	-۰/۷۳۰	۰/۸۴۰	۰/۳۰۷	۰/۴۲۲
۱۲/۹۹۷	-۰/۱۸۰	۱/۰۸۳	۰/۴۴۹	۰/۰۶۵	۰/۰۵۶	۰/۴۱۹	۰/۳۲۵	۰/۳۶۷	۰/۲۸۹	۰/۴۶۷	-۰/۰۳۶	۰/۲۳۷

۱	-۰/۲۷۴ **	۰/۳۷۴**	۰/۶۹۴**	۰/۶۰۲**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۶**	۰/۲۹۱**	۰/۵۸۲**	۰/۴۶۲**	۰/۴۴۰**	۰/۴۰۳**	۰/۳۷۶**	۰/۴۳۷**
۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴	۱۹/۳۲	۱۳/۰۷	۷۵/۳۶	۱۵/۴۳	۱۶/۴۴	۱۴/۴۵	۱۵/۲۳	۱۳/۸۱
۱۲/۹۹۷	۹/۱۵۰	۹/۱۶۵	۱۰/۱۸۷	۳/۲۹۳	۲/۶۵۳	۴/۱۱۴	۳/۷۲۴	۱۱/۴۷۹	۳/۹۷۲	۳/۲۶۳	۳/۶۱۸	۲/۴۱۱	۲/۳۸۸
-۰/۳۱۸	۰/۴۹۲	-۱/۰۴۸	-۰/۲۰۶	۰/۲۳۱	-۰/۲۵۷	۰/۴۶۱	-۰/۰۲۸	-۰/۳۱۹	-۰/۷۳۰	۰/۸۴۰	۰/۳۰۷	۰/۴۲۲	-۰/۲۵۷
۱۲/۹۹۷	-۰/۱۸۰	۱/۰۸۳	۰/۴۴۹	۰/۰۶۵	۰/۰۵۶	۰/۴۱۹	۰/۳۲۵	۰/۳۶۷	۰/۲۸۹	۰/۴۶۷	-۰/۰۳۶	۰/۲۳۷	۰/۳۷۷

۱	-۰/۲۷۴ **	۰/۳۷۴**	۰/۶۹۴**	۰/۶۰۲**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۶**	۰/۲۹۱**	۰/۵۸۲**	۰/۴۶۲**	۰/۴۴۰**	۰/۴۰۳**	۰/۳۷۶**	۰/۴۳۷**	۰/۳۴۷**
۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴	۱۹/۳۲	۱۳/۰۷	۷۵/۳۶	۱۵/۴۳	۱۶/۴۴	۱۴/۴۵	۱۵/۲۳	۱۳/۸۱	
۱۲/۹۹۷	۹/۱۵۰	۹/۱۶۵	۱۰/۱۸۷	۳/۲۹۳	۲/۶۵۳	۴/۱۱۴	۳/۷۲۴	۱۱/۴۷۹	۳/۹۷۲	۳/۲۶۳	۳/۶۱۸	۲/۴۱۱	۲/۳۸۸	
-۰/۳۱۸	۰/۴۹۲	-۱/۰۴۸	-۰/۲۰۶	۰/۲۳۱	-۰/۲۵۷	۰/۴۶۱	-۰/۰۲۸	-۰/۳۱۹	-۰/۷۳۰	۰/۸۴۰	۰/۳۰۷	۰/۴۲۲	-۰/۲۵۷	
۱۲/۹۹۷	-۰/۱۸۰	۱/۰۸۳	۰/۴۴۹	۰/۰۶۵	۰/۰۵۶	۰/۴۱۹	۰/۳۲۵	۰/۳۶۷	۰/۲۸۹	۰/۴۶۷	-۰/۰۳۶	۰/۲۳۷	۰/۳۷۷	

۱	-۰/۲۷۴ **	۰/۳۷۴**	۰/۶۹۴**	۰/۶۰۲**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۶**	۰/۲۹۱**	۰/۵۸۲**	۰/۴۶۲**	۰/۴۴۰**	۰/۴۰۳**	۰/۳۷۶**	۰/۴۳۷**	۰/۳۴۷**	۰/۳۱۶**
۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴	۱۹/۳۲	۱۳/۰۷	۷۵/۳۶	۱۵/۴۳	۱۶/۴۴	۱۴/۴۵	۱۵/۲۳	۱۳/۸۱		
۱۲/۹۹۷	۹/۱۵۰	۹/۱۶۵	۱۰/۱۸۷	۳/۲۹۳	۲/۶۵۳	۴/۱۱۴	۳/۷۲۴	۱۱/۴۷۹	۳/۹۷۲	۳/۲۶۳	۳/۶۱۸	۲/۴۱۱	۲/۳۸۸		
-۰/۳۱۸	۰/۴۹۲	-۱/۰۴۸	-۰/۲۰۶	۰/۲۳۱	-۰/۲۵۷	۰/۴۶۱	-۰/۰۲۸	-۰/۳۱۹	-۰/۷۳۰	۰/۸۴۰	۰/۳۰۷	۰/۴۲۲	-۰/۲۵۷		
۱۲/۹۹۷	-۰/۱۸۰	۱/۰۸۳	۰/۴۴۹	۰/۰۶۵	۰/۰۵۶	۰/۴۱۹	۰/۳۲۵	۰/۳۶۷	۰/۲۸۹	۰/۴۶۷	-۰/۰۳۶	۰/۲۳۷	۰/۳۷۷		

۱	-۰/۲۷۴ **	۰/۳۷۴**	۰/۶۹۴**	۰/۶۰۲**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۶**	۰/۲۹۱**	۰/۵۸۲**	۰/۴۶۲**	۰/۴۴۰**	۰/۴۰۳**	۰/۳۷۶**	۰/۴۳۷**	۰/۳۴۷**	۰/۳۱۶**	۰/۴۰۸**
۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴	۱۹/۳۲	۱۳/۰۷	۷۵/۳۶	۱۵/۴۳	۱۶/۴۴	۱۴/۴۵	۱۵/۲۳	۱۳/۸۱			
۱۲/۹۹۷	۹/۱۵۰	۹/۱۶۵	۱۰/۱۸۷	۳/۲۹۳	۲/۶۵۳	۴/۱۱۴	۳/۷۲۴	۱۱/۴۷۹	۳/۹۷۲	۳/۲۶۳	۳/۶۱۸	۲/۴۱۱	۲/۳۸۸			
-۰/۳۱۸	۰/۴۹۲	-۱/۰۴۸	-۰/۲۰۶	۰/۲۳۱	-۰/۲۵۷	۰/۴۶۱	-۰/۰۲۸	-۰/۳۱۹	-۰/۷۳۰	۰/۸۴۰	۰/۳۰۷	۰/۴۲۲	-۰/۲۵۷			
۱۲/۹۹۷	-۰/۱۸۰	۱/۰۸۳	۰/۴۴۹	۰/۰۶۵	۰/۰۵۶	۰/۴۱۹	۰/۳۲۵	۰/۳۶۷	۰/۲۸۹	۰/۴۶۷	-۰/۰۳۶	۰/۲۳۷	۰/۳۷۷			

۱	-۰/۲۷۴ **	۰/۳۷۴**	۰/۶۹۴**	۰/۶۰۲**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۶**	۰/۲۹۱**	۰/۵۸۲**	۰/۴۶۲**	۰/۴۴۰**	۰/۴۰۳**	۰/۳۷۶**	۰/۴۳۷**	۰/۳۴۷**	۰/۳۱۶**	۰/۴۰۸**	۰/۳۱۱**
۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴	۱۹/۳۲	۱۳/۰۷	۷۵/۳۶	۱۵/۴۳	۱۶/۴۴	۱۴/۴۵	۱۵/۲۳	۱۳/۸۱				
۱۲/۹۹۷	۹/۱۵۰	۹/۱۶۵	۱۰/۱۸۷	۳/۲۹۳	۲/۶۵۳	۴/۱۱۴	۳/۷۲۴	۱۱/۴۷۹	۳/۹۷۲	۳/۲۶۳	۳/۶۱۸	۲/۴۱۱	۲/۳۸۸				
-۰/۳۱۸	۰/۴۹۲	-۱/۰۴۸	-۰/۲۰۶	۰/۲۳۱	-۰/۲۵۷	۰/۴۶۱	-۰/۰۲۸	-۰/۳۱۹	-۰/۷۳۰	۰/۸۴۰	۰/۳۰۷	۰/۴۲۲	-۰/۲۵۷				
۱۲/۹۹۷	-۰/۱۸۰	۱/۰۸۳	۰/۴۴۹	۰/۰۶۵	۰/۰۵۶	۰/۴۱۹	۰/۳۲۵	۰/۳۶۷	۰/۲۸۹	۰/۴۶۷	-۰/۰۳۶	۰/۲۳۷	۰/۳۷۷				

۱	-۰/۲۷۴ **	۰/۳۷۴**	۰/۶۹۴**	۰/۶۰۲**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۶**	۰/۲۹۱**	۰/۵۸۲**	۰/۴۶۲**	۰/۴۴۰**	۰/۴۰۳**	۰/۳۷۶**	۰/۴۳۷**	۰/۳۴۷**	۰/۳۱۶**	۰/۴۰۸**	۰/۳۱۱**	۰/۳۲۵**
۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴	۱۹/۳۲	۱۳/۰۷	۷۵/۳۶	۱۵/۴۳	۱۶/۴۴	۱۴/۴۵	۱۵/۲۳	۱۳/۸۱					
۱۲/۹۹۷	۹/۱۵۰	۹/۱۶۵	۱۰/۱۸۷	۳/۲۹۳	۲/۶۵۳	۴/۱۱۴	۳/۷۲۴	۱۱/۴۷۹	۳/۹۷۲	۳/۲۶۳	۳/۶۱۸	۲/۴۱۱	۲/۳۸۸					
-۰/۳۱۸	۰/۴۹۲	-۱/۰۴۸	-۰/۲۰۶	۰/۲۳۱	-۰/۲۵۷	۰/۴۶۱	-۰/۰۲۸	-۰/۳۱۹	-۰/۷۳۰	۰/۸۴۰	۰/۳۰۷	۰/۴۲۲	-۰/۲۵۷					
۱۲/۹۹۷	-۰/۱۸۰	۱/۰۸۳	۰/۴۴۹	۰/۰۶۵	۰/۰۵۶	۰/۴۱۹	۰/۳۲۵	۰/۳۶۷	۰/۲۸۹	۰/۴۶۷	-۰/۰۳۶	۰/۲۳۷	۰/۳۷۷					

۱	-۰/۲۷۴ **	۰/۳۷۴**	۰/۶۹۴**	۰/۶۰۲**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۶**	۰/۲۹۱**	۰/۵۸۲**	۰/۴۶۲**	۰/۴۴۰**	۰/۴۰۳**	۰/۳۷۶**	۰/۴۳۷**	۰/۳۴۷**	۰/۳۱۶**	۰/۴۰۸**	۰/۳۱۱**	۰/۳۲۵**	۰/۴۶۸**
۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴	۱۹/۳۲	۱۳/۰۷	۷۵/۳۶	۱۵/۴۳	۱۶/۴۴	۱۴/۴۵	۱۵/۲۳	۱۳/۸۱						
۱۲/۹۹۷	۹/۱۵۰	۹/۱۶۵	۱۰/۱۸۷	۳/۲۹۳	۲/۶۵۳	۴/۱۱۴	۳/۷۲۴	۱۱/۴۷۹	۳/۹۷۲	۳/۲۶۳	۳/۶۱۸	۲/۴۱۱	۲/۳۸۸						
-۰/۳۱۸	۰/۴۹۲	-۱/۰۴۸	-۰/۲۰۶	۰/۲۳۱	-۰/۲۵۷	۰/۴۶۱	-۰/۰۲۸	-۰/۳۱۹	-۰/۷۳۰	۰/۸۴۰	۰/۳۰۷	۰/۴۲۲	-۰/۲۵۷						
۱۲/۹۹۷	-۰/۱۸۰	۱/۰۸۳	۰/۴۴۹	۰/۰۶۵	۰/۰۵۶	۰/۴۱۹	۰/۳۲۵	۰/۳۶۷	۰/۲۸۹	۰/۴۶۷	-۰/۰۳۶	۰/۲۳۷	۰/۳۷۷						

۱	-۰/۲۷۴ **	۰/۳۷۴**	۰/۶۹۴**	۰/۶۰۲**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۶**	۰/۲۹۱**	۰/۵۸۲**	۰/۴۶۲**	۰/۴۴۰**	۰/۴۰۳**	۰/۳۷۶**	۰/۴۳۷**	۰/۳۴۷**	۰/۳۱۶**	۰/۴۰۸**	۰/۳۱۱**	۰/۳۲۵**	۰/۴۶۸**	۰/۵۹۲**
۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴	۱۹/۳۲	۱۳/۰۷	۷۵/۳۶	۱۵/۴۳	۱۶/۴۴	۱۴/۴۵	۱۵/۲۳	۱۳/۸۱							
۱۲/۹۹۷	۹/۱۵۰	۹/۱۶۵	۱۰/۱۸۷	۳/۲۹۳	۲/۶۵۳	۴/۱۱۴	۳/۷۲۴	۱۱/۴۷۹	۳/۹۷۲	۳/۲۶۳	۳/۶۱۸	۲/۴۱۱	۲/۳۸۸							
-۰/۳۱۸	۰/۴۹۲	-۱/۰۴۸	-۰/۲۰۶	۰/۲۳۱	-۰/۲۵۷	۰/۴۶۱	-۰/۰۲۸	-۰/۳۱۹	-۰/۷۳۰	۰/۸۴۰	۰/۳۰۷	۰/۴۲۲	-۰/۲۵۷							
۱۲/۹۹۷	-۰/۱۸۰	۱/۰۸۳	۰/۴۴۹	۰/۰۶۵	۰/۰۵۶	۰/۴۱۹	۰/۳۲۵	۰/۳۶۷	۰/۲۸۹	۰/۴۶۷	-۰/۰۳۶	۰/۲۳۷	۰/۳۷۷							

۱	-۰/۲۷۴ **	۰/۳۷۴**	۰/۶۹۴**	۰/۶۰۲**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۶**	۰/۲۹۱**	۰/۵۸۲**	۰/۴۶۲**	۰/۴۴۰**	۰/۴۰۳**	۰/۳۷۶**	۰/۴۳۷**	۰/۳۴۷**	۰/۳۱۶**	۰/۴۰۸**	۰/۳۱۱**	۰/۳۲۵**	۰/۴۶۸**	۰/۵۹۲**	۰/۸۰۲**
۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴	۱۹/۳۲	۱۳/۰۷	۷۵/۳۶	۱۵/۴۳	۱۶/۴۴	۱۴/۴۵	۱۵/۲۳	۱۳/۸۱								
۱۲/۹۹۷	۹/۱۵۰	۹/۱۶۵	۱۰/۱۸۷	۳/۲۹۳	۲/۶۵۳	۴/۱۱۴	۳/۷۲۴	۱۱/۴۷۹	۳/۹۷۲	۳/۲۶۳	۳/۶۱۸	۲/۴۱۱	۲/۳۸۸								
-۰/۳۱۸	۰/۴۹۲	-۱/۰۴۸	-۰/۲۰۶	۰/۲۳۱	-۰/۲۵۷	۰/۴۶۱	-۰/۰۲۸	-۰/۳۱۹	-۰/۷۳۰	۰/۸۴۰	۰/۳۰۷	۰/۴۲۲	-۰/۲۵۷								
۱۲/۹۹۷	-۰/۱۸۰	۱/۰۸۳	۰/۴۴۹	۰/۰۶۵	۰/۰۵۶	۰/۴۱۹	۰/۳۲۵	۰/۳۶۷	۰/۲۸۹	۰/۴۶۷	-۰/۰۳۶	۰/۲۳۷	۰/۳۷۷								

۱	-۰/۲۷۴ **	۰/۳۷۴**	۰/۶۹۴**	۰/۶۰۲**	۰/۵۷۱**	۰/۶۰۶**	۰/۲۹۱**	۰/۵۸۲**	۰/۴۶۲**	۰/۴۴۰**	۰/۴۰۳**	۰/۳۷۶**	۰/۴۳۷**	۰/۳۴۷**	۰/۳۱۶**	۰/۴۰۸**	۰/۳۱۱**	۰/۳۲۵**	۰/۴۶۸**	۰/۵۹۲**	۰/۸۰۲**	۰/۷۷۴**
۸۱/۵۶	۸۸/۲۱	۶۷/۰۱	۶۱/۳۳	۱۶/۹۰	۱۲/۰۴	۱۹/۳۲	۱۳/۰۷	۷۵/۳۶	۱۵/۴۳	۱۶/۴۴

جدول ۲. نتایج پیش‌بینی تاب‌آوری تحصیلی براساس سواد رسانه‌ای، تفکر نوآورانه و تنظیم هیجان تحصیلی

مدل	ضرایب استاندارد نشده		ضرایب استاندارد شده			R	مجذورR تعدیل شده	مقدار F	مقدار احتمال
	B	خطای استاندارد	Beta	T	مقدار احتمال				
ثابت	۳۰/۴۱	۴/۵۰۸		۴/۷۴۶	۰/۰۰۱	۰/۵۸۴	۰/۳۳۱	۳۴/۰۱۰	۰/۰۱
درک محتوای پیام ها	۰/۷۴	۰/۳۰۹	۰/۱۳۵	۲/۴۱۶	۰/۰۱۶				
آگاهی از اهداف پنهان	۰/۷۳	۰/۲۷۷	۰/۱۳۷	۲/۶۶۳	۰/۰۰۸				
گزینش آگاهانه پیام	۰/۷۵	۰/۱۸۳	۰/۲۱۰	۴/۱۱۳	۰/۰۰۱				
نگاه انتقادی به پیام	۰/۶۵	۰/۲۸۹	۰/۱۶۵	۲/۲۷۲	۰/۰۲۴				
تجزیه و تحلیل پیام	۰/۵۱	۰/۲۴۶	۰/۱۵۶	۲/۰۷۲	۰/۰۳۹				
مشاهده	۰/۳۷۲	۰/۱۴۱	۰/۱۰۷	۲/۶۴۲	۰/۰۰۹	۰/۷۱۱	۰/۴۹۹	۸۴/۲۴	۰/۰۱
پرسشگری	۱/۰۴۵	۰/۱۵۵	۰/۳۳۱	۶/۷۲۲	۰/۰۰۱				
شبکه ایده	۰/۸۵۹	۰/۲۶۴	۰/۱۷۵	۳/۲۶۰	۰/۰۰۱				
آزمایش کردن	۱/۱۳۸	۰/۲۰۶	۰/۲۸۸	۵/۵۱۳	۰/۰۰۱				
هیجانات مثبت تحصیلی	۰/۴۵۱	۰/۰۷۵	۰/۳۱۸	۶/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۴۰۷	۰/۱۶۵	۳۲/۹۰	۰/۰۱
هیجانات منفی تحصیلی	-۰/۲۴۱	۰/۰۷۵	-۰/۱۷۰	-۳/۱۹۸	۰/۰۰۲				

در جدول ۳ مقدار F بدست آمده برای بررسی مدل رگرسیونی برای متغیر سواد رسانه ای، تفکر نوآورانه و تنظیم هیجان های تحصیلی به ترتیب برابر با ۳۴/۰۱۰، ۸۴/۲۴ و ۳۲/۹۰ بود که در سطح آلفای کوچکتر از ۰/۰۱ معنی‌دار بود، که نشان داد سواد رسانه‌ای، تفکر نوآورانه و تنظیم هیجان های تحصیلی می‌توانند تغییرات مربوط به تاب‌آوری تحصیلی را به خوبی تبیین کند و نشان دهنده مناسب بودن مدل رگرسیونی ارائه شده بود.

مقدار مجذور R تعدیل شده سواد رسانه ای، تفکر نوآورانه و تنظیم هیجان های تحصیلی به ترتیب برابر با ۰/۳۳۱، ۰/۴۹۹ و ۰/۱۶۵ به دست آمد که نشان داد مولفه‌های سواد رسانه‌ای، ۳۳/۱ درصد، تفکر نواورانه ۴۹/۹ و تنظیم هیجان تحصیلی۱۶/۵ درصد از واریانس تاب‌آوری تحصیلی را تبیین می‌کنند. لذا نتیجه گرفته شد که سواد رسانه ای، تفکر نوآورانه و هیجان‌های تحصیلی به شکل معنی‌داری تاب‌آوری تحصیلی را پیش‌بینی می‌کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف اصلی این پژوهش پیش‌بینی تاب‌آوری تحصیلی براساس سواد رسانه‌ای، تفکر نوآورانه و تنظیم هیجان‌های تحصیلی بود. یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که سواد رسانه‌ای (درک محتوای پیام ها، آگاهی از اهداف پنهان پیام، گزینش آگاهانه پیام، نگاه انتقادی به پیام و تجزیه و تحلیل پیام) به شکل مثبت و معنی‌داری تاب‌آوری تحصیلی را پیش‌بینی می‌کند. این یافته با سپالا[1] و همکاران (۲۰۲۰)، جانگ[2] و همکاران (۲۰۲۳) و فولر-وات[3] و همکاران (۲۰۲۰) و اردم[4] و همکاران (۲۰۲۳) همسو بود. می‌توان گفت که سواد رسانه‌ای، مهارتی لازم و ضروری است که به افراد کمک می‌کند تا به‌طور مستقل فکر کنند و تصویری جامع از رسانه ها داشته باشند و این امکان را

1 . Seppälä & Bradley
2 . Jang
3 . Fowler-Watt
4. Erdem

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.83]

به مخاطبان می‌دهند که با آگاهی کامل به پردازش رسانه‌ای بپردازند و دانش موجود در هر رسانه‌ای را اخذ کنند (شجاعی و امیرپور، ۱۳۹۱). در واقع، مدیریت سواد رسانه ای در دوران ارتباطات و جهان رسانه های پیچیده، نوعی مصونیت بخشی درونی در ارتباط ایجاد می‌کند که خواه یا ناخواه بر هیجانات فرد، تأثیر گذار است و می‌تواند شناخت فرد را تحت تأثیر قرار دهد. افراد دارای سواد رسانه‌ای در برخورد با مسائل پیچیده با گذراندن وقت مناسب به حل مسأله برمی آیند؛ به‌راحتی اندیشه های خود را بیان می‌کنند و با سهولت در ارتباط با موضوعات مختلف صحبت می‌کنند. این افراد از حضور در کلاس درس لذت می‌برند دیر برآشفته می‌شوند و در کلاس با انگیزه و اعتماد بنفس مشارکت می‌کنند. از آن جهت که سواد رسانه‌ای و مدیریت هوشمندانه و خردمندانه آن، نقش مؤثری بر خلاقیت شناختی و آگاهی هیجانی در دانشجویان دارد. خودتنظیمی می‌تواند منجر به بهره‌وری بیشتر در مدرسه و عزت نفس بالاتر شود، که توانایی فرد را برای مقاومت در برابر ناملایمات بیشتر می‌کند (فولر-وات و همکاران، ۲۰۲۱). دستاوردهای قبلی درزمینه های خاص می‌تواند عزت نفس و اعتماد به نفس فرد را ایجاد کند، که به بهبود تاب‌آوری معروف است. انعطاف‌پذیری شناختی مستلزم در نظر گرفتن دیدگاه‌های جایگزین است، و این می‌تواند به فرد کمک کند تا راه‌حل‌های ممکن را با استفاده از توانایی‌های حل مسئله ایجاد کند. یک فرد تاب‌آور می‌تواند مهارت‌های حل مسئله را اتخاذ کند، جوانب مثبت و منفی هر راه‌حل را ارزیابی کند، و در نهایت مؤثرترین طرح را اجرا کند، که فرد را قادر می‌سازد بر چالش‌ها غلبه کند (فولر-وات و همکاران، ۲۰۲۰). افراد تاب آور می‌توانند از ترس به‌عنوان وسیله ای برای ارزیابی چالش‌ها با اتخاذ مهارت‌های مبتنی بر معنا و برنامه‌ریزی مناسب استفاده کنند. این می‌تواند سازگاری روان‌شناختی را که منجر به تاب‌آوری می‌شود، تقویت کند (جانگ و همکاران، ۲۰۲۰).

همچنین یافته‌های پژوهش نشان داد که تفکر نوآورانه (مشاهده، پرسشگری، شبکه ایده و آزمایش کردن) به شکل مثبت و معنی‌داری تاب‌آوری تحصیلی را پیش‌بینی می‌کند. این یافته با نتایج شائو[1] و همکاران (۲۰۲۰)، دایر[2] و همکاران (۲۰۱۹)، کولداس[3] و همکاران (۲۰۱۵) و نس[4] (۲۰۱۵) همسو بود. در تبیین ارتباط بین تفکر نوآورانه و تاب‌آوری تحصیلی می‌توان گفت که تفکر نوآورانه به‌عنوان فرآیند شناختی در نظر گرفته می‌شود که منجر به بکارگیری ایده‌های جدید می‌شود. این امر مستلزم توانایی شناسایی یک مشکل، ارزیابی راه‌حل‌های متنوع و ارائه یک‌راه حل جدید و عملی است. همچنین، این امر مستلزم تغییر از تفکر فرمولی به تفکر نوآورانه، خروج از منطقه امن برای به چالش کشیدن قراردادهای مرسوم است. تفکر نوآورانه می‌تواند منجر به رفتار نوآورانه شود زیرا یک فرآیند ذهنی است که تحقق ایده‌ها و نتایج جدید را موجب می‌شود (کائو[5]، ۲۰۲۰). نوآوری به افرادی نیاز دارد که نسبا به کار خود، حالت ذهنی مثبتی و تعلق خاطر داشته باشند و بتوانند در شرایط سخت ابعاد فیزیکی، شناختی و عاطفی خود را به کار گیرند و از عمق جان خود کار کنند (کیان و همکاران، ۲۰۲۳).

علاوه‌براین، یافته‌های پژوهش نشان داد که هیجان‌های تحصیلی (هیجانات مربوط به امتحان، هیجانات مربوط به کلاس و هیجانات مربوط به‌یادگیری) به شکل مثبت و معنی‌داری تاب‌آوری تحصیلی را پیش‌بینی می‌کنند. این یافته با نتایج صبا و ایمان پرور (۲۰۲۱)، بیبر[6] و همکاران (۲۰۲۰)، هاتلویک و ویبکه[7] (۲۰۲۱) و مستری و همکاران (۲۰۱۷) همسو بود. مستری همکاران (۲۰۱۷) در تحقیقات مقطعی خود نشان دادند که توانایی خودتنظیمی رفتار با سطوح بالایی از تاب آوری در دانش آموزان دبیرستانی مرتبط است. به همین ترتیب، به نظر می رسد که احساسات مثبت به افراد انعطاف پذیر کمک می کند تا با فشارهای روزانه مقابله کنند. در تبیین این یافته می‌توان گفت افرادی که توانایی تنظیم هیجان تحصیلی بالایی دارند، در مقایسه با کسانی که توانایی تنظیم هیجان تحصیلی پایینی دارند، در موقعیت‌های دشوار انعطاف‌پذیری بیشتری نشان می‌دهند. کنترل توجه و راهبردهای ارزیابی مجدد شناختی به پاسخ های هیجانی سازگار (کمتر منفی) منجر می‌شود و بنابراین به تاب‌آوری کمک می‌کند. راهبردهای موثر تنظیم هیجان تحصیلی به افراد کمک می‌کند تا موقعیت‌های استرس‌زا را درزمینه‌ای وسیع‌تر، که به ارزیابی مجدد مربوط می‌شود، درک کنند (جمیسون[8] و همکاران، ۲۰۱۸). تنظیم هیجان همچنین با مهارت‌های عملکرد اجرایی بالاتر در تدوین برنامه‌های حل مسئله پیشگیرانه مرتبط است که تاب‌آوری را ارتقا می بخشد

1 . Shao
2 . Dyer
3 . Kuldas
4 . Ness
5 . Cao
6 . Biber
7 . Hatlevik & Vibeke Bjarnø
8 . Jamieson

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.83]

که با عملکرد اجرایی انطباقی مرتبط است. عملکرد اجرایی بهبودیافته ممکن است با تمرکز بر ویژگی‌های برجسته رویدادهای نامطلوب بالقوه، و فوری را ارتقا دهد و درنتیجه برنامه‌ریزی و راهبردهای مؤثر حل مسئله و مقابله را تسهیل کند. تجربه ارزیابی مجدد هیجان می‌تواند انعطاف‌پذیری شناختی را تقویت کند، که خلاقیت و نوآوری را با جبران تمایل طبیعی افراد دارای گشودگی پایین به تجربه ها را برای تکیه بر دیدگاه‌های مرسوم تسهیل می‌کند (گوبلر[1] و همکاران، ۲۰۲۰). تنظیم هیجان مهارتی است که افراد برای کنار آمدن با هیجاناتی که به‌طور معمول در زندگی خود تجربه می‌کنند به آن نیاز دارند و شناسایی مزیت اضافی استفاده از ارزیابی مجدد ممکن است برنامه های آموزشی افراد را افزایش دهد (سپالا و همکاران، ۲۰۲۰).

با توجه به یافته‌های پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که تنظیم هیجان‌های تحصیلی، سواد رسانه‌ای و تفکر نوآورانه در پیش‌بینی تاب‌آوری تحصیلی در دانشجویان نقش اساسی دارند. همچنین مدیریت سواد رسانه ای، نوعی مصونیت بخشی درونی در ارتباط ایجاد می‌کند که خواه یا ناخواه بر هیجانات فرد، تأثیر گذار است و می‌تواند شناخت فرد را تحت تأثیر قرار دهد. تفکر نوآورانه نیز به‌عنوان فرآیند شناختی در نظر گرفته می‌شود که منجر به بکارگیری ایده‌های جدید می شود. و در نتیجه افرادی که توانایی تنظیم هیجان تحصیلی بالایی دارند، در مقایسه با کسانی که توانایی تنظیم هیجان تحصیلی پایینی دارند، در موقعیت های دشوار انعطاف‌پذیری بیشتری نشان می دهند.

ازجمله محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به محدود بودن مشارکت‌کنندگان به کلیه دانشجویان دانشگاه‌های شهر کرمانشاه اشاره کرد که تعمیم نتایج را به سایر شهرها و فرهنگ‌ها با مشکل مواجه می‌کند. ازاین‌رو پیشنهاد می‌شود مطالعات بیشتر در جمعیت‌های مختلف دانشجویان در شهرهای دیگر نیز انجام شود. استفاده از پرسشنامه‌های خودگزارشی از محدودیت‌های دیگر این پژوهش بود؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی از روش‌های دیگر جمع‌آوری اطلاعات همچون مصاحبه و مشاهده نیز استفاده شود. نتایج تلویحی این پژوهش گویای این است که برای ارتقای تاب‌آوری تحصیلی دانشجویان باید بر روی سواد رسانه‌ای و تفکر نوآورانه متمرکز شد و مهم‌تر این متغیرها باید تنظیم هیجانات تحصیلی آن‌ها را ارتقا بخشید. در واقع، مشاوران مدارس و دانشگاه‌ها، روانشناسان درگیر در تاب‌آوری تحصیلی، و همچنین کلیه متصدیان تعلیم و تربیت و آموزش باید دوره های آموزشی و مداخله ای در قالب کارگاه های آموزشی باید سواد رسانه‌ای، تفکر نوآورانه و تنظیم هیجانات تحصیلی را بگنجانند.

سپاسگزاری: بدین‌وسیله از کلیه شرکت‌کنندگان که در انجام این مطالعه همکاری نمودند، تشکر و قدردانی به عمل می‌آید.

منابع

صبا، ب و ایمان پرور، س. (۱۳۹۹). نقش تنظیم هیجان و تاب‌آوری تحصیلی در پیش‌بینی فرسودگی تحصیلی دانش‌آموزان. *روان شناسی مدرسه و آموزشگاه*. ۹(۴): ۷۳-۶۲. https://doi.org/10.325986/jSPI. 9.4. 5.

شجاعی، م، و امیرپور، م. (۱۳۹۱). بررسی وضعیت سواد رسانه ای دانشجویان خراسان شمالی در جامعه اطلاعاتی. *جامعه شناسی مطالعات جوانان*، ۳(۷):۴۳-۵۶. SID. https://sid.ir/paper/170126/fa .

محمودپور، ع؛ دربا، م، خانجانی وشکی، س و پاش، ش. (۱۳۹۹). پیش‌بینی شایستگی تحصیلی بر اساس سبک‌های فرزندپروری، خودکارآمدی ادراک شده و تنظیم هیجان *دانش‌آموزان مجله علوم روانشناختی* ۱۹ (۹۳) :۱۱۲۴-۱۱۱۵. http://psychologicalscience.ir/article-1-788-fa.html

Barak, M., & Usher, M. (2019). The innovation profile of nanotechnology team projects of face-to-face and online learners. Computers & Education, 137, 1e11. https://doi.org/10.1016/j.compedu.2019.03.012

Biber, D. D., Melton, B., and Czech, D. R. (2020). The impact of COVID-19 on college anxiety, optimism, gratitude, and course satisfaction. *J. Am. Coll. Health* 2, 1–6. doi: 10.1080/07448481.2020.1842424

Bittman, F.(2021). When problems just bounce back: about the relation between resilience and academic success in German tertiary education. SN Soc Sci 1, 65 (2021). https://doi.org/10.1007/s43545-021-00060-6

Cao, W., Fang, Z., Hou, G., Han, M., Xu, X., Dong, J., et al. (2020). The psychological impact of the COVID-19 epidemic on college students in China. *Psychiatry Res.* 287, 1–5. doi: 10.1016/j.psychres.2020.112934

Cassidy, S. (2016). The Academic Resilience Scale (ARS-30): A new multidimensional construct measure. Frontiers in Psychology, 7(NOV), 1–11. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.01787

Dyer, J. H., Gregersen, H. B., & Christensen, C. M. (2019). The innovator's DNA, updated, with a new preface: Mastering the five skills of disruptive innovators. Boston, MA: Harvard Business Review Press.

1 . Gubler

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.83]

Erdem, C., Oruç, E., Atar, C., & Bağcı, H. (2023). The mediating effect of digital literacy in the relationship between media literacy and digital citizenship. *Education and information technologies*, *28*(5), 4875-4891. https://doi.org/10.1007/s10639-022-11354-4

Fiorilli, C., Farina, E., Buonomo, I., Costa, S., Romano, L., Larcan, R., & Petrides, K. V. (2020). Trait emotional intelligence and school burnout: The mediating role of resilience and academic anxiety in high school. International Journal of Environmental Research and Public Health, 17(9). https://doi.org/10.3390/ijerph1709305815.

Fowler-Watt, K., & McDougall, J. Media Literacy Versus Fake News: Critical Thinking, Resilience and Civic Engagement. In World Journalism Education Congress 2019, Paris, 2020. (p. 33).

Fresen, S., & Fakhrurrozi, M. (2020). Efikasi Diri Akademik dan Resiliensi pada Masahisa. Jurnal Psikologi, 16(2), 175. https://doi.org/10.24014/jp.v16i2.9718

Gubler, D. A., Makowski, L. M., Troche, S. J., and Schlegel, K. (2020). Loneliness and well-being during the Covid-19 pandemic: associations with personality and emotion regulation. *J. Happiness Stud.* 1–20. doi: 10.1007/s10902-020-00326-5

Jamieson, J. P., Crum, A. J., Goyer, J. P., Marotta, M. E., and Akinola, M. (2018). Optimizing stress responses with reappraisal and mindset interventions: an integrated model. *Anxiety Stress Coping* 31, 245–261. doi: 10.1080/10615806.2018.1442615

Jang, E., Seo, Y. S., & Brutt-Griffler, J. (2023). Building academic resilience in literacy: Digital reading practices and motivational and cognitive engagement. Reading Research Quarterly, 58(1), 160-176. https://doi.org/10.1002/rrq.486

Hatlevik , Ove E., Vibeke Bjarnø.(2021). Examining the relationship between resilience to digital distractions, ICT self-efficacy, motivation, approaches to studying, and time spent on individual studies. Teaching and Teacher Education. Volume 102, June 2021, 103326. https://doi.org/10.1016/j.tate.2021.103326

Kuldas, S., Hashim, S., & Ismail, H. N. (2015). Malaysian adolescent students' needs for enhancing thinking skills, counteracting risk factors and demonstrating academic resilience. International journal of adolescence and youth, 20(1), 32-47. https://psycnet.apa.org/doi/10.1080/02673843.2014.973890

Mestre, J. M., Núñez-Lozano, J. M., Gómez-Molinero, R., Zayas, A., & Guil, R. (2017). Emotion regulation ability and resilience in a sample of adolescents from a suburban area. Frontiers in psychology, 8, 1980. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.01980

Ness, R. B. (2015). Promoting innovative thinking. *American journal of public health*, *105*(S1), S114-S118. https://doi.org/10.2105/ajph.2014.302365

Qian, S., Shen, C., & Zhang, J. (2023). Fighting cheapfakes: using a digital media literacy intervention to motivate reverse search of out-of-context visual misinformation. *Journal of Computer-Mediated Communication*, *28*(1), zmac024. https://doi.org/10.1093/jcmc/zmac024

Seçer, İ., & Ulaş, S. (2020). The Mediator Role of Academic Resilience in the Relationship of Anxiety Sensitivity, Social and Adaptive Functioning, and School Refusal With School Attachment in High School Students. In Frontiers in Psychology(Vol. 11). https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.00557

Seppälä, E. M., Bradley, C., Moeller, J., Harouni, L., Nandamudi, D., & Brackett, M. A. (2020). Promoting mental health and psychological thriving in university students: a randomized controlled trial of three well-being interventions. Frontiers in psychiatry, 590. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2020.00590

Shao, K., Pekrun, R., Marsh, H. W., and Loderer, K. (2020). Control-value appraisals, achievement emotions, and foreign language performance: a latent interaction analysis. *Learn. Instruct.* 69, 1–12. doi: 10.1016/j.learninstruc.2020.101356

Thorsen C, Yang Hansen K, Johansson S.(2021). The mechanisms of interest and perseverance in predicting achievement among academically resilient and non-resilient students: Evidence from Swedish longitudinal data. Br J Educ Psychol. 2021 Jun 10:e12431. doi: 10.1111/bjep.12431

Toquero, C. M. (2020). Challenges and Opportunities for Higher Education amid the COVID-19 Pandemic: The Philippine Context. *Pedagogical Research*, 5, Article No. em0063. https://doi.org/10.29333/pr/7947

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.83]